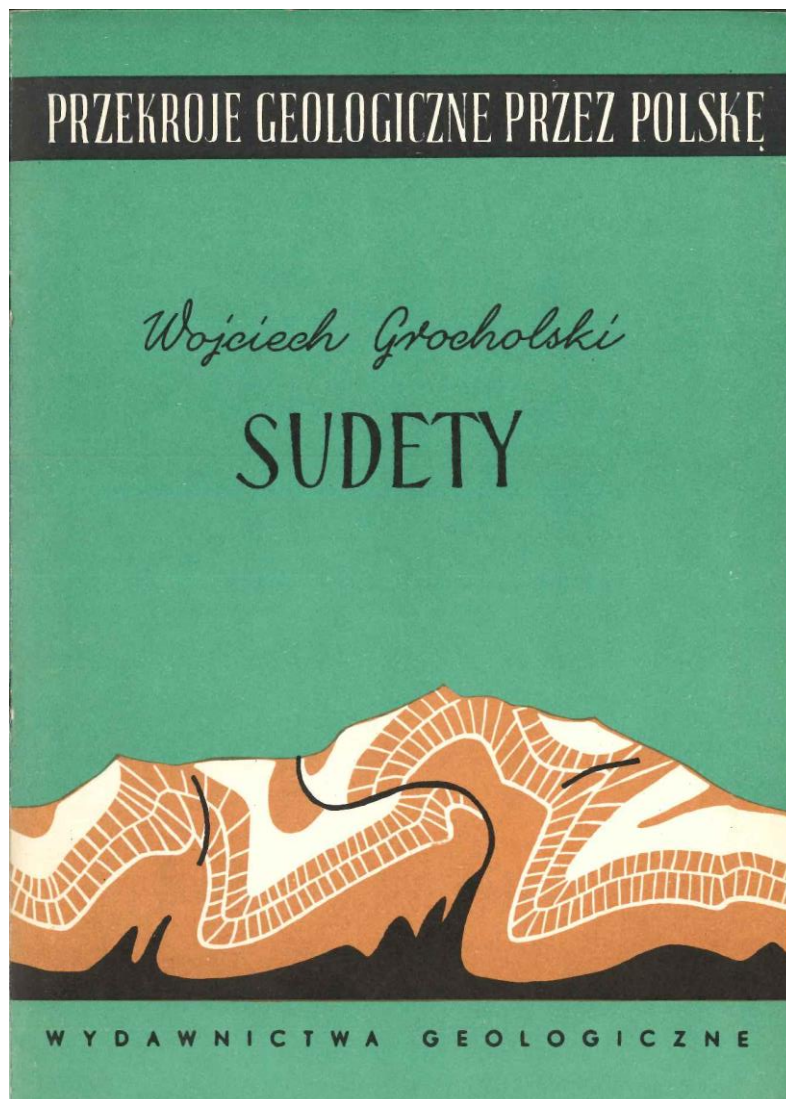

Skarby z Pracowni (7)

Przekroje geologiczne przez Polskę. Sudety.

Ta niewielka publikacja wydana przez Wydawnictwa Geologiczne z Warszawy w 1967 roku została opracowana przez Wojciecha Grocholskiego w ramach prezentowania przekrojów geologicznych przez Polskę. Pozycja „Sudety” została zatwierdzona przez Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego do bibliotek liceów ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli oraz do działów nauczycielskich bibliotek szkół podstawowych.

Całość została podzielona na kilka części. Oddzielnie opisano poszczególne okresy w dziejach ziemi: prekambryj (archaik, proterozoik), starszy paleozoik (kambryj, ordowik, sylur), młodszy paleozoik (dewon, karbon, perm), mezozoik (trias, kreda górna), kenozoik (trzeciorzęd). Do tego dodano dział o tektonice i wstęp.

Dla nas najważniejszym we wstępie jest określenie Sudetów jako odrębnego regionu górskiego położonego pomiędzy Nysą Łużycką a Bramą Morawską. Jeśli chodzi o różnice pomiędzy Sudetami a Karpatami czy Górami Świętokrzyskimi to poza bardziej zróżnicowanymi krajobrazami podkreślono duże bogactwo i zmienność rodzajów występujących tu skał. Nigdzie bowiem w Polsce nie odślaniają się tak licznie na powierzchni skały zmetamorfizowane i magmowe.

Sudety to góry stare, mające blokowy styl budowy. Jeśli chodzi o podział geograficzny to został on przedstawiony na specjalnej wklejce. Możemy tam w sposób niezwykle czytelny sprawdzić jak procentowo dzieli się on na obszary pod względem ich wysokości nad poziomem morza.

Jeśli chodzi o geograficzny podział Sudetów to dzielą się one na Sudety Zachodnie, Środkowe i Wschodnie. Najbardziej nam bliskie Sudety Zachodnie dzielą się z kolei na: Pogórze Izerskie, Karkonosze, Góry Izerskie, Przedgórze Karkonoszy, Kotlinę Jeleniogórską i Wzgórza Łomnickie, Lasocki Grzbiet, Rudawy Janowickie i Góry Kaczawskie.

Ciekawym opracowaniem zamieszczonym w publikacji jest przedstawienie podziału Sudetów pod względem geologicznym. Tutaj, jeśli chodzi o Sudety Zachodnie, mamy: strefę obniżeń Żytawa-Węgliniec, granit karkonoski, metamorficzne skały okrywu granitu karkonoskiego, kaledonidy kaczawskie, nieckę północnosudecką i rowy tektoniczne w obrębie kaledonidów kaczawskich.

Zrozumienie poszczególnych opisów ułatwią nam dołączone przekroje geologiczne przez Sudety opracowane przez autora publikacji. Zobaczmy na nich jak zbudowane są nasze góry nie tylko na zewnątrz ale przede wszystkim w części podziemnej.

Krzysztof Tęcza